

همگرایی

استانداردهای بین‌المللی و

واحدهای تجاری کوچک و متوسط

دکتر نظام‌الدین رحیمیان / عضو هیأت علمی مؤسسه‌ی آموزش عالی خاتم تهران
ندا زمانی‌فرد / دانشجوی دوره‌ی کارشناسی ارشد حسابداری

در دنیای امروز، واحدهای تجاری کوچک و متوسط از اهمیت بسیار برخوردارند. پس از تدوین استانداردهای گزارشگری مالی برای واحدهای تجاری کوچک و متوسط توسط هیأت تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، شاهد ارائه‌ی استانداردهای از این دست در ایالات متحده هستیم. در این مقاله، حوزه‌های اصلی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و ایالات متحده مقایسه شده است. با توجه به اینکه اکثر واحدهای تجاری کشورمان را واحدهای تجاری کوچک و متوسط تشکیل می‌دهد، باید مورد توجه خاص قرار گیرد.

مقدمه

هیأت تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی علاوه بر استانداردهای شرکت‌های بزرگ، در سال ۲۰۰۹ به انتشار استانداردهای گزارشگری مالی برای واحدهای تجاری کوچک و متوسط^۱ اقدام کرده است. بخش بسیار بزرگی از اقتصادهای جهانی را شرکت‌های کوچک و متوسط تشکیل می‌دهد، از این رو شاهد به‌کارگیری هرچه بیش‌تر این استانداردها در قاره‌های مختلف جهان هستیم. نظر به این که در ایالات متحده نیز چارچوبی برای گزارشگری مالی این واحدها تدوین شده است، این مقاله به مقایسه‌ی نکات عمده و مندرجات این چارچوب با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌پردازد.

تعریف واحدهای کوچک و متوسط در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط

سازمان‌ها و نهادهای ملی و حرفه‌ای کشورهای مختلف، تعاریف زیادی از واحدهای تجاری کوچک و متوسط ارائه کرده‌اند و از معیارهای متفاوتی برای طبقه‌بندی و تفکیک این واحدهای تجاری استفاده می‌شود. این طبقه‌بندی‌ها بر مبنای معیارهایی شامل تعداد کارکنان، مبلغ فروش، جمع دارایی‌ها، سرمایه و جمع معاملات می‌شود. در این میان، معیار مشترک تعداد کارکنان است. اما با توجه به قوانین و مقررات کشورها و تفاوت در صنایع و بخش‌های مختلف اقتصادی از نظر ماهیت، فعالیت و حجم معاملات، صرفاً کاربرد یک معیار برای تعریف این واحدها مناسب به نظر نمی‌رسد. به طور کلی برای تعریف واحدهای تجاری کوچک و متوسط دو رویکرد بر مبنای معیارهای کمی و معیارهای کیفی وجود دارد. از جمله معیارهای کمی، اندازه‌ی شرکت‌ها، تعداد کارکنان، مبلغ فروش، سرمایه، جمع کل دارایی‌ها (ترازنامه)، حجم و گردش معاملات است و نمونه‌هایی از معیارهای کیفی عبارتند از درجه یا میزان تمایز مدیریت و مالکیت، قابلیت پاسخ‌گویی عمومی، پذیرش یا عدم‌پذیرش در بورس. در برخی موارد می‌توان ترکیبی از معیارهای کمی و کیفی را برای تعریف واحدهای کوچک و متوسط به کار برد.

در بخش یک استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای

واحدهای تجاری کوچک و متوسط آمده است که واحدهای تجاری کوچک و متوسط، آن گروه از واحدهای تجاری هستند که مسئولیت پاسخ‌گویی عمومی ندارند و صورت‌های مالی با مقاصد عمومی را برای استفاده‌کنندگان برون‌سازمانی منتشر نمی‌کنند. براساس این تعریف، واحد تجاری زمانی مسئولیت پاسخ‌گویی دارد که:

الف - ابزارهای بدهی یا حقوق صاحبان سرمایه آن در بازارهای عمومی (بورس اوراق بهادار داخلی و بین‌المللی یا بازار خارج از بورس اوراق بهادار شامل بازارهای محلی و منطقه‌ای) دادوستد شود یا فرایند انتشار چنین ابزارهایی برای مبادله در بازارهای عمومی وجود داشته باشد، و یا

ب - واحد تجاری، کسب‌وکار اصلی خود را نگهداری دارایی‌های گروه وسیعی از اشخاص برون‌سازمانی به صورت امانی در نظر گرفته باشد. بانک‌ها، شرکت‌های بیمه، کارگزاران یا واسطه‌های اوراق بهادار، صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری و شرکت‌های تأمین سرمایه، مواردی از این واحدهای تجاری هستند. همچنین در این تعریف، اشخاصی مانند مدیران فاقد نقش مؤثر در مدیریت کسب‌وکار، بستانکاران (بالقوه و بالفعل) و مؤسسات رتبه‌بندی اعتباری قرار می‌گیرد (رحیمیان، ۱۳۹۱).

تعریف واحدهای کوچک و متوسط در ایالات متحده

در ایالات متحده، تعریف استاندارد از واحدهای کوچک و متوسط

وجود ندارد، اما اصطلاح واحدهای کوچک و متوسط به طور گسترده‌ای شناخته شده است. در ایالات متحد، تدوین‌کنندگان چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط، برای تعریف این واحدها عمدتاً از معیارهای کمی استفاده نکردند زیرا بر این باور بودند که این شیوه روش مؤثری برای توصیف واحدهای کوچک و متوسط نیست. با این حال، ویژگی‌های خاصی برای واحدهای کوچک و متوسط بیان شده است که در صورت وجود این ویژگی‌ها، واحد تجاری می‌تواند از چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط استفاده کند. البته باید توجه داشت که این ویژگی‌ها جامع نیست و ارائه‌ی فهرستی از این ویژگی‌ها نیز بدین معنا نیست که شرکت‌ها لزوماً باید این ویژگی‌ها را داشته باشند تا بتوانند از چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط استفاده کنند. هدف اصلی ارائه‌ی فهرستی از این ویژگی‌ها، فراهم‌آوردن رهنمودهایی برای مدیران و ذی‌نفعان بوده است و تصمیمی نهایی در مورد انتخاب بهترین روش برای برآوردن نیازهای گزارشگری مالی، برعهده‌ی مدیریت خواهد بود. در چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط در ایالات متحده آمده است که این چارچوب زمانی باید توسط واحدی به کار رود که صورت‌های مالی نهایی با مفاهیم، اصول و معیارهای توصیف شده در چارچوب (مفاهیم صورت‌های مالی) مطابقت داشته باشد (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۲۰۱۳).

ویژگی‌های واحدهای استفاده‌کننده از استانداردهای واحدهای کوچک و متوسط

در مقدمه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط آمده است که در به‌کارگیری این استانداردها، اندازه‌ی شرکت مانع نیست و هر شرکت با هر اندازه‌ای، شایستگی استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای تجاری کوچک و متوسط را دارد؛ مشروط به آن که مسئولیت پاسخ‌گویی عمومی را نداشته باشد. شرکت‌های دارای مسئولیت پاسخ‌گویی به عموم مردم، شرکت‌هایی که اوراق بهادار آن‌ها در بازارهای عمومی معامله می‌شود و مؤسسات مالی، باید از مجموعه‌ی کامل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده کنند. البته در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای تجاری کوچک و متوسط، معیارهایی برای اندازه‌ی شرکت‌ها وجود ندارد و هر مرجعی بخواهد می‌تواند این کار را انجام دهد و معیارهایی تدوین کند. استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای تجاری کوچک و متوسط، برای شرکت‌هایی در نظر گرفته شده است که ملزم یا مایل به تهیه و ارائه‌ی گزارش‌های مالی با اهداف عمومی نیستند. این واحدها دارای آن‌گونه گزارش‌های مالی هستند که وام‌دهندگان، بستانکاران، سرمایه‌گذاران، کارکنان، دولت‌ها و سایر افراد خارج از شرکت از آن استفاده می‌کنند. دولت‌ها و قانون‌گذاران (و نه هیأت تدوین استانداردهای بین‌المللی

حسابداری) تعیین می‌کنند که کدام شرکت‌ها باید گزارش‌های مالی با اهداف عمومی تهیه و ارائه کنند. آن‌ها این تصمیم را به منظور تأمین منافع عمومی در دسترسی به اطلاعات مالی مناسب درباره‌ی شرکت‌ها اتخاذ می‌کنند. شرکت‌های زیرمجموعه‌ی شرکت‌های اصلی که از مجموعه‌ی کامل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده می‌کنند در گزارش‌های مالی جداگانه‌ی خود می‌توانند از استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی برای واحدهای تجاری کوچک و متوسط استفاده کنند. اما شرکت‌های عضو بورس اوراق بهادار، در هر اندازه، نمی‌توانند صورت‌های مالی خود را براساس این استانداردها تهیه و ارائه کنند (رحیمیان و اسکندری، ۱۳۹۱).

ویژگی‌های واحدهای کوچک و متوسط در ایالات متحد

برخی از مهم‌ترین ویژگی‌های واحدهای کوچک و متوسط استفاده‌کننده از چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط در ایالات متحده به این شرح است:

- واحد تجاری الزامات قانونی گزارشگری را نداشته باشد که نیازمند ارائه‌ی صورت‌های مالی بر اساس اصول حسابداری پذیرفته‌شده‌ی ایالات متحده باشد.
- بخش عمده‌ای از مالکان و مدیریت واحد تجاری قصد عمومی شدن واحد تجاری را نداشته باشند.
- واحد تجاری انتفاعی باشد.
- واحد تجاری می‌تواند به دست

مالک یعنی همان کسانی مدیریت شود که دارای منافع مالکانه هستند و شرکت را هدایت می‌کنند.

- مدیریت و مالکان واحد تجاری برای تأیید ارزیابی عملکرد خود و همچنین جریان‌های نقد و مطالبات و بدهی‌های خود بر مجموعه‌ای از صورت‌های مالی اتکا کنند.
- واحد تجاری در صنعتی فعالیت نکند که نیازمند رهنمودهای حسابداری بسیار تخصصی مثل مؤسسات مالی و واحدهای دولتی باشد.
- واحد تجاری در معاملات بیش از حد پیچیده مشارکت نداشته باشد.
- واحد تجاری عملیات خارجی قابل توجه نداشته باشد.
- استفاده‌کنندگان اصلی صورت‌های مالی واحد تجاری دسترسی مستقیم به مدیریت واحد تجاری داشته باشند.
- صورت‌های مالی واحد تجاری و دستورالعمل‌های مربوط به تأمین مالی بانک را رعایت کند به‌ویژه زمانی که بانک، اعطای وام را تنها بر مبنای صورت‌های مالی انجام ندهد بلکه آن را براساس وثیقه‌ی موجود یا سایر سازوکارهای ارزیابی انجام دهد که مستقیماً به صورت‌های مالی مربوط نمی‌شوند (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۲۰۱۳).

علاوه بر ویژگی‌های پیش‌گفته، براساس تعریف انجمن کسب‌وکارهای خرد ایالات متحد (SBA)^۲ کسب‌وکار خرد شامل واحدهای کم‌تر از ۱۰ نفر است. البته مؤسسه‌ی کسب‌وکارهای کوچک ایالات متحد و بانک‌های آن به شیوه‌ی دیگری نیز به تقسیم‌بندی کسب‌وکارها می‌پردازند که در آن توان اعتباری دریافت وام از سوی مالکان

کسب‌وکارها به عنوان شاخص تقسیم‌بندی در نظر گرفته می‌شود. بر اساس این تقسیم‌بندی واحدهایی که توان دریافت وام آن‌ها کمتر از ۱۰۰ هزار دلار باشد، کسب‌وکار خرد^۳ و اگر توان اعتباری دریافت وام آن‌ها کم‌تر از یک میلیون دلار باشد، کسب‌وکار کوچک^۴ نامیده می‌شوند. (رحیمیان و همکاران، ۱۳۹۰)

مقایسه‌ی حوزه‌های اصلی چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط

به‌طورکلی، چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد از بسیاری جنبه‌ها مشابه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط است. هدف هر دوی آن‌ها ساده بودن، مربوط بودن و اثربخش بودن به عنوان چارچوبی برای گزارشگری مالی واحدهای کوچک و متوسط است. به‌علاوه، هر دو دارای افشای اطلاعات خاصی در زمینه‌ی صورتهای مالی و نیز رهنمودهای تجویزی کم‌تری

هستند. بااین‌حال، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط به نوعی اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری هستند در حالی که چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط، چارچوبی با مقاصد خاص است که مبتنی بر اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری نیست (درواقع مبنای جامع دیگری از حسابداری^۵ است). همچنین، عوامل متفاوتی وجود دارد که تعیین می‌کنند کدام واحدهای تجاری از چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و کدام واحدها از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط استفاده کنند.

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط، دامنه‌ی کاربرد مشخص و معینی دارند. جدول یک حاوی مقایسه‌ی برخی موضوعات اصلی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحده است. این جدول کلیه‌ی تفاوت‌های میان چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط

و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط را توصیف نمی‌کند و در حقیقت به ارائه‌ی حوزه‌هایی می‌پردازد که از نظر انجمن حسابداران رسمی امریکا حائز اهمیت است و برای ذی‌نفعان منافع خاصی را به دنبال دارد (انجمن حسابداران رسمی امریکا، ۲۰۱۳).

خلاصه و نتیجه‌گیری

بخش بسیار بزرگی از واحدهای اقتصادی کشورهای مختلف جهان را در پنج قاره، واحدهای تجاری کوچک و متوسط تشکیل می‌دهند. تلاش‌های جهانی به سمت‌وسویی حرکت می‌کند که این واحدها نیز گزارشگری مالی خود را به گونه‌ای انجام دهند که کلیه‌ی استفاده‌کنندگان (در این مورد مالکان و استفاده‌کنندگان داخلی) به اطلاعات مورد نیاز خود دست یابند. در ایالات متحد نیز اخیراً چارچوبی برای گزارشگری مالی واحدهای کوچک و متوسط تدوین و منتشر شده است. دراین مقاله عناوین اصلی و این دو چارچوب مورد بحث و بررسی و مقایسه قرار گرفته است.

جدول یک: مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
صورت‌های مالی مقایسه‌ای	ارائهی صورت‌های مالی مقایسه‌ای الزامی نیست	ارائهی اطلاعات مقایسه‌ای برای دوره‌ی مشابه قبلی برای کلیه‌ی مبالغ ارائه‌شده در صورت‌های مالی دوره‌ی جاری الزامی است. واحد تجاری باید برای اطلاعات توصیفی، اطلاعات مقایسه‌ای را در نظر بگیرد به‌ویژه زمانی که این اطلاعات برای درک صورت‌های مالی دوره‌ی جاری باشند.
سود جامع	هیچ مفهومی در زمینه‌ی سود جامع یا اقلام سایر سودهای جامع وجود ندارد.	کل سود جامع باید در یک صورت یا در دو صورت جداگانه ارائه شود و برخی اقلام به عنوان سایر سودهای جامع، طبقه‌بندی و نمایش داده می‌شوند.
ارزش منصفانه	از اصطلاح ارزش بازار استفاده می‌کند و ارزش بازار، مبلغ مابه‌ازایی است که در قراردادی بی‌شبهه بین طرفین قرارداد توافق می‌شود و طرفین قرارداد تحت هیچ اجباری قرار ندارند. معیار ارزش بازار، تنها در شرایط بسیار محدودی مانند ترکیب تجاری، برخی معاملات غیر پولی، اوراق سهام قابل دادوستد و اوراق بدهی نگه‌داشته شده برای فروش استفاده می‌شود	از اصطلاح ارزش منصفانه استفاده می‌کند. ارزش منصفانه مبلغی است که در قرارداد بدون شبهه و بین طرفین قرارداد، به عنوان مبلغی در نظر گرفته می‌شود که دارایی مورد معامله قرار می‌گیرد یا بدهی تسویه می‌شود. در مقایسه با چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط، به طور وسیع‌تری از ارزش منصفانه استفاده می‌کند.
موجودی مواد و کالا	روش آخرین صادره از اولین وارده (LIFO) مجاز است.	LIFO مجاز نیست. موجودی در پایان هر دوره گزارشگری برای بررسی کاهش ارزش یا بازیافت کاهش ارزش شناسایی شده قبلی، ارزیابی می‌شود.

مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
واحد تجاری فرعی	واحد تجاری فرعی، واحدی تجاری است که واحد تجاری دیگری مالکیت بیش از ۵۰ درصد از حقوق سهام‌داران باقی‌مانده را داشته باشد. رویه‌ی انتخابی، یا تلفیق واحدهای فرعی یا استفاده از روش ارزش ویژه برای حسابداری شرکت‌های فرعی است. مفاهیمی چون واحدهای تجاری با هدف خاص^۶ (SPEs) یا واحدهای تجاری با بهره‌ی متغیر وجود ندارد.	واحد فرعی به واحدی گفته می‌شود که توسط واحد اصلی کنترل شود. کنترل به معنی قدرت نظارت بر رویه‌های مالی و گزارشگری واحد تجاری است که منجر به کسب منافع حاصل از فعالیت‌های آن واحد تجاری می‌شود. اگر واحد تجاری به منظور دستیابی به هدفی که به‌خوبی تعریف شده است، واحد تجاری با هدف خاص (SPE) ایجاد کند، باید در صورتی که ماهیت رابطه نشان‌دهنده‌ی این موضوع باشد که واحد تجاری با هدف خاص توسط واحد تجاری کنترل می‌شود، باید این واحد را تلفیق کند.
سرمایه‌گذاری‌ها و دارایی‌ها و بدهی‌های مالی	بهای تمام‌شده‌ی تاریخی برای سرمایه‌گذاری‌ها و دارایی‌ها و بدهی‌های مالی ارزش بازار تنها برای سرمایه‌گذاری‌های نگه‌داشته شده برای فروش الزامی است که تغییرات در ارزش بازار در سود خالص لحاظ می‌شود.	دو طبقه بندی برای ابزارهای مالی وجود دارد: بهای تمام‌شده‌ی مستهلک شده و ارزش منصفانه از طریق سود. ابزارهای مالی اساسی به بهای تمام‌شده‌ی مستهلک شده اندازه‌گیری می‌شوند، به استثنای سرمایه‌گذاری در سهام ممتاز غیر قابل تبدیل و غیرقابل بازخريد و سهام عادی غیرقابل بازخريد که به طور عمومی مبادله شده یا ارزش منصفانه‌ی آن به طور قابل اتکایی می‌تواند اندازه‌گیری شود.

مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
سرمایه‌گذاری در واحدهای وابسته	واحدهای سرمایه‌پذیری که واحد سرمایه‌گذار در آن دارای اثر قابل‌ملاحظه است به روش ارزش ویژه حسابداری می‌شوند.	سرمایه‌گذاری در واحدهای وابسته (واحدهای وابسته واحدهای تجاری هستند که سرمایه‌گذار توانایی اعمال نفوذ قابل‌ملاحظه در آن‌ها را داشته باشد) با استفاده از یکی از این سه روش حسابداری می‌شوند: روش بهای تمام‌شده (در صورتی که هیچ قیمت پیشنهادی منتشر شده‌ای وجود نداشته باشد)، روش ارزش ویژه یا ارزش منصفانه از طریق سود.
سرمایه‌گذاری در املاک	هیچ تعریف مشخصی از سرمایه‌گذاری در املاک وجود ندارد. سرمایه‌گذاری در زمین و ساختمان‌ها، طبق استاندارد اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات به حساب گرفته می‌شوند.	رهنمود حسابداری برای سرمایه‌گذاری در املاک را جدا می‌کند. سرمایه‌گذاری در املاک، دارایی (زمین یا ساختمان یا قسمتی از یک ساختمان یا هر دو) نگه‌داشته شده توسط مالک یا اجاره‌کننده در اجاره‌ی سرمایه‌ای به منظور دستیابی به اجاره یا به منظور افزایش ارزش سرمایه یا هر دو است نه استفاده از دارایی در تولید یا عرضه‌ی کالا یا خدمات یا برای اهداف مدیریتی یا فروش در عملیات عادی تجاری.
مشارکت خاص	سرمایه‌گذار در مشارکت خاص باید برای به حساب گرفتن منافع خود در مشارکت خاص یکی از دو روش زیر را انتخاب کند: • روش ارزش ویژه • تلفیق نسبی: فقط در واحدهای تجاری ثبت‌نشده کاربرد دارد که نحوه‌ی عمل صنعت مشارکت شده را دارند.	سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری تحت کنترل مشترک با استفاده از یکی از روش‌های زیر به حساب گرفته می‌شوند: • بهای تمام‌شده (در صورتی که هیچ قیمت پیشنهادی منتشر شده‌ای وجود نداشته باشد) • ارزش ویژه • ارزش منصفانه

مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
اوراق مشتقه	روش افشای اطلاعات شناسایی و تسویه (مبنای نقدی) است و حسابداری مصون‌سازی وجود ندارد.	اوراق مشتقه به ارزش منصفانه شناسایی و اندازه‌گیری می‌شوند. حسابداری مصون‌سازی توصیه شده است. تمام ابزارهای مالی غیر از ابزارهای بدهی اساسی (شامل ابزارهایی که دربرگیرنده‌ی اوراق مشتقه هستند) به ارزش منصفانه اندازه‌گیری می‌شوند.
پاداش مبتنی بر سهام	تنها اطلاعات آن افشا می‌شود.	هزینه‌ی پاداش شناسایی می‌شود. با توجه به شرایط و نوع آن از حسابداری خاصی استفاده می‌شود.
اجاره‌ها	حد و حدود کمی خاصی را برای تعیین برخی معیارها ایجاد کرده است. براساس چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحده، در صورتی که زمین تنها دارایی اجاره داده شده باشد، اجاره‌کننده تنها در صورتی اجاره را به عنوان اجاره‌ی سرمایه‌ای به حساب می‌گیرد که مالکیت دارایی در پایان مدت اجاره انتقال یابد. از دید فرد اجاره‌دهنده، معیارهای اضافی دیگری باید تحقق یابند تا اجاره به عنوان اجاره‌ی سرمایه‌ای طبقه‌بندی شود. براساس چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحده، اجاره‌های سرمایه‌ای اجاره‌دهنده به عنوان اجاره‌های سرمایه‌ای مستقیم یا اجاره به شکل فروش طبقه‌بندی می‌شوند.	برای این‌که اجاره برای اجاره‌کننده، اجاره‌ی سرمایه‌ای محسوب شود معیار وجود دارد. اجاره‌ای به عنوان اجاره‌ی سرمایه‌ای طبقه‌بندی می‌شود که به موجب آن تقریباً تمام خطرات و مزایای ناشی از مالکیت دارایی منتقل شود و نوع اجاره به محتوای معامله و نه شکل قرارداد بستگی دارد. در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط، اجاره‌های سرمایه‌ای اجاره‌دهنده به عنوان سرمایه‌ای طبقه‌بندی می‌شود.

مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
دارایی‌های نامشهود	کلیه‌ی دارایی‌های نامشهود با عمر مفید محدود در نظر گرفته می‌شوند و در مدت عمر مفید برآوردی آن‌ها مستهلک می‌شوند. در حسابداری هزینه‌های مربوط به دارایی‌های نامشهود ایجاد شده در داخل در طی مرحله‌ی توسعه، مدیریت، یا باید هزینه‌ها را به محض وقوع به هزینه منظور کند یا چنین هزینه‌هایی را به عنوان دارایی نامشهود سرمایه‌ای کند.	کلیه‌ی دارایی‌های نامشهود (شامل سرقتی) دارای عمر محدود بوده و در طی عمر مفید مستهلک می‌شوند. اگر واحد تجاری نتواند عمر مفید دارایی نامشهود را به طور قابل اتکایی برآورد کند، عمر مفید ۱۰ سال فرض می‌شود. هزینه‌های مربوط به توسعه‌ی داخلی دارایی‌های نامشهود مثل هزینه‌های تحقیق و توسعه به محض وقوع هزینه هستند مگر این‌که قسمتی از هزینه دارایی دیگری باشند که با معیار شناسایی در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط منطبق باشد.
سرقفلی	در طی همان دوره‌ای که برای مالیات بر درآمد استفاده می‌شود (۱۵ سال) مستهلک می‌شود. هیچ آزمونی برای کاهش ارزش سرقفلی انجام نمی‌شود.	سرقفلی در مدت عمر مفید خود مستهلک می‌شود. اگر واحد تجاری نتواند عمر مفید آن را به طور قابل اتکایی برآورد کند، عمر مفید ۱۰ سال فرض می‌شود. آزمون کاهش ارزش تنها زمانی الزامی است که نشانه‌ای از کاهش ارزش وجود داشته باشد.
دارایی‌های بلندمدت نگه‌داشته شده برای فروش	دارایی بلندمدت که قرار است به فروش برسد باید به‌عنوان دارایی بلندمدت نگه‌داشته شده برای فروش طبقه‌بندی شود و در صورت وضعیت مالی واحد تجاری به صورت جداگانه ارائه شود. دارایی بلندمدت، زمانی که به‌عنوان دارایی بلندمدت نگه‌داشته شده برای فروش طبقه‌بندی می‌شود، نباید مستهلک شود. دارایی‌ها و بدهی‌های متعلق به گروه دارایی‌های اسقاطی که به‌عنوان نگه‌داشته شده برای فروش طبقه‌بندی شده‌اند باید به صورت جداگانه، به ترتیب در بخش دارایی‌ها و بدهی‌های صورت وضعیت مالی ارائه شوند.	هیچ طبقه‌بندی با عنوان «نگه‌داشته شده برای فروش» برای دارایی‌های غیرمالی یا گروه‌های دارایی‌ها و بدهی‌ها وجود ندارد.

مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
کاهش ارزش دارایی‌های بلندمدت	ارزیابی کاهش ارزش برای دارایی‌های بلندمدت صورت نمی‌گیرد. روش بهای تمام‌شده‌ی مستهلک شده استفاده می‌شود. دارایی‌هایی که دیگر استفاده نمی‌شوند، کاهش ارزش داده می‌شوند.	آزمون کاهش ارزش تنها زمانی نیاز است که نشانه‌ای از کاهش ارزش وجود داشته باشد.
استهلاک دارایی‌ها	هیچ الزامی برای اجزای جداگانه‌ی دارایی وجود ندارد. (البته هیچ منعی هم در صورت انجام و تفکیک اجزا وجود ندارد.) ممکن است از استهلاک ترکیبی استفاده شود.	اگر اجزای اصلی یک قلم دارایی، ماشین‌آلات، تجهیزات، الگوهای مصرف منافع اقتصادی بسیار متفاوتی داشته باشند، واحد تجاری باید بهای تمام‌شده‌ی اولیه‌ی دارایی را به اجزای اصلی تخصیص دهد و هر کدام از اجزا را جداگانه در طی عمر مفید آن مستهلک کند.
نقض قرارداد بدهی	نقض قرارداد بدهی می‌تواند پس از تاریخ ترازنامه اصلاح شود. در این صورت نیازی به طبقه‌بندی مجدد بدهی نیست.	اصلاح نقض قرارداد بدهی بعد از تاریخ ترازنامه ممکن است نیاز به طبقه‌بندی مجدد بدهی را از بین نبرد.
سود و زیان‌های احتمالی	سود یا زیان احتمالی زمانی شناسایی می‌شود که: رویدادی آتی، به صورت احتمالی تأییدکننده‌ی این مسئله باشد که ارزش دارایی کاهش یافته یا بدهی در تاریخ صورت‌های مالی به وقوع پیوسته است. مبلغ زیان به طور معقولی قابل برآورد باشد. واژه‌ی «احتمالی/احتمال» به احتمال وقوع اشاره دارد و نسبت به عبارت «بیش‌تر بودن احتمال از عدم احتمال» که در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط به کار برده شده، درجه‌ی بالاتری دارد.	سود یا زیان احتمالی، زمانی شناسایی می‌شود که احتمال این که واحد تجاری ملزم به انتقال منافع اقتصادی در قرارداد شود و مبلغ تعهد به گونه‌ای قابل اتکا برآورد شود که از عدم احتمال آن بیش‌تر باشد.

مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
صورت جریان وجوه نقد	جریان‌های ورودی نقد حاصل از بهره و سود سهام دریافت‌شده به‌عنوان جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی طبقه‌بندی می‌شوند. جریان‌های خروجی نقد که مربوط به بهره‌ی پرداخت شده باشند به‌عنوان فعالیت عملیاتی طبقه‌بندی می‌شوند مگر این‌که سرمایه‌ای شده باشند. جریان‌های خروجی نقد مرتبط با پرداخت سود سهام، به‌عنوان جریان‌های نقد استفاده شده در فعالیت‌های تأمین مالی طبقه‌بندی می‌شوند. جریان‌های خروجی نقد حاصل از سود سهام پرداخت شده توسط واحد تجاری فرعی به سهامداران اقلیت، به صورت جداگانه، به‌عنوان جریان‌های نقدی استفاده شده در فعالیت‌های تأمین مالی ارائه می‌شود.	واحد تجاری ممکن است بهره‌ی پرداخت‌شده و بهره و سود سهام دریافت‌شده را به‌عنوان جریان‌های نقد عملیاتی طبقه‌بندی کند زیرا شامل سود و زیان است. واحد تجاری ممکن است بهره‌ی پرداخت شده و بهره و سود سهام دریافت شده را به ترتیب به عنوان جریان‌های نقد تأمین مالی و جریان‌های نقد سرمایه‌گذاری طبقه‌بندی کند زیرا آن‌ها، بهای تمام‌شده‌ی منابع تأمین مالی یا بازده نسبت به سرمایه‌گذاری‌ها است. واحد تجاری ممکن است سود سهام پرداخت‌شده را به‌عنوان جریان نقد تأمین مالی طبقه‌بندی کند زیرا سودهای پرداخت شده، بهای تمام‌شده‌ی کسب منابع تأمین مالی است. واحد تجاری می‌تواند سود پرداخت‌شده را به‌عنوان جزئی از جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی طبقه‌بندی کند زیرا از جریان‌های نقد عملیاتی پرداخت می‌شود.

مقایسه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط و چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد

موضوع	چارچوب گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط ایالات متحد	استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط
مالیات بر درآمد	رویه‌ی انتخابی برای حسابداری مالیات بر درآمد، استفاده از روش مالیات‌های پرداختنی یا روش مالیات بر درآمد معوق است. شرایط نامعلوم مالیات بر درآمد نیازی به ارزیابی ندارد.	مالیات بر درآمد با استفاده از روش مالیات بر درآمد معوق به حساب گرفته می‌شود. شرایط نامعلوم در زمینه‌ی مالیات بر درآمد باید ارزیابی شود.
هزینه‌های استقراض	واحد تجاری می‌تواند هزینه‌های بهره‌ی مربوط به اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات تحصیل شده، ساخته یا در طی زمان توسعه داده شده را سرمایه‌ای کند. زمانی که بدهی مالی ایجاد می‌شود یا در معامله‌ای بی‌شبهه فرض می‌شود، واحد تجاری باید آن را به مبلغ مبادلات تعدیل شده به‌وسیله‌ی حق‌الزحمه‌های تأمین مالی و هزینه‌های معامله اندازه‌گیری کند که مستقیماً می‌توانند به اصل مبلغ معامله نسبت داده شوند. واحد تجاری می‌تواند هزینه‌های بهره‌ی مربوط به موجودی‌هایی را سرمایه‌ای تلقی کند که نیازمند مدت زمانی طولانی هستند تا برای مصارف مورد نظر یا فروش آماده شوند.	هزینه‌های استقراض، بهره و هزینه‌های دیگری است که واحد تجاری در زمینه‌ی استقراض وجوه متحمل شود. واحد تجاری باید کلیه‌ی هزینه‌های استقراض را در دوره‌ی وقوع هزینه، در سود خالص به عنوان هزینه شناسایی کند.

پی‌نوشت

حسابداری واحدهای تجاری کوچک و متوسط. مجله

حسابرس، ۵۷، ۴۲-۲۸

• رحیمیان، نظام الدین و اسکندری، کیوان (۱۳۹۱). استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی برای واحدهای کوچک و متوسط. فصلنامه حسابدار رسمی، ۳۲، ۶۴-۴۲

- AICPA, Financial Reporting Framework for Small and Medium-Sized Entities, New York, 2013
- AICPA, Comparison of the FRF for SMEs to Other Bases of Accounting, New York, May, 2013
- Sanders, Joseph. C., Lindberg, Deborah. L., & Seifert, Deborah. L. (2013). The AICPA's Financial Reporting Framework for Small and Medium-Sized Entities: Examining Its Key Features. CPA Journal, 10, 36-39

1-International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities (IFRS for SMEs)

2-Small Business Association (SBA)

3-Micro business

4-Small business

5- Another Comprehensive Basis Of Accounting (OCOBA)

6-Special Purpose Entities (SPEs)

منابع

- رحیمیان، نظام الدین (۱۳۹۱). استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای واحدهای تجاری کوچک و متوسط. تهران: انتشارات دهکده.
- رحیمیان، نظام الدین، عالی خانی، محسن و عدل زاده، مرتضی (۱۳۹۰). بررسی ساختار استانداردهای